

Марія Приймаченко
MARIA PRYIMACHENCO

БІБЛІОТЕКА УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА

UARTLIB.ORG

UARTLIB@GMAIL.COM

Колекція Хмельницького обласного художнього музею включає збірку творів лауреата Республіканської премії ім. Т. Г. Шевченка, народного художника України, заслуженого діяча мистецтв Марії Оксентіївни Приймаченко (1909–1997). Частина збірки репродукована у цьому виданні, присвяченому сторіччю з дня народження видатної українки.

У її розписах яскраво й потужно відбилися властиві нашій ментальності міфопоетичне сприйняття дійсності. Дивних звірів: чаплуна (бо чапає), лякаху (бо лякає), віслока, що пробиває своїм магічним оком бірюзову твердь, птахозвіра, який не знає, куди йти — вперед чи назад; небачені квіти, плоди — як-от «українські банани сині, сині» на сонячному тлі — подарувала нам уява Марії Оксентіївни.

Багатьом доводилося літнього вечора слухати поблизу водойми жаб'яче багатоголосся. Воно то нишкне — і ми чуємо окремі соло, то знову набирає сили. Злагоджений спів хору часом заступають галасливі вигуки, ніби хтось сторонній, або надто поважний, порушив тихоплинну

сталість жаб'ячого царства. На одному з розписів — справжній франт, що зійшов з трону вітати своїх посполитих. На ньому — святкова жовта, в ясних квіточках, свитка, чудернацька шапка-корона, на задніх лапках — візерунчасті шкарпетки, а в передніх, з яскравим манікюром, він тримає зелену ропушку, свою обранку. Надихнув же на створення цього взірця гумору, кмітливості, дотепності жаб'ячий концерт теплої вечорової літньої пори на вільгих берегах струмочка, що протікає край приймаченківського обійстя...

Проста селянка, інвалід з дитинства, що безвиїзно прожила в рідній Болотні все своє життя, не маючи художньої освіти, створила розписи, якими захоплюються і в Україні, й поза нею. Не так майстерність пензля, як природне відчуття кольору, його символики, врешті, яскрава індивідуальна образність виокремили її серед інших митців.

Важко переоцінити вклад Марії Оксентіївни у сучасну образотворчість, адже в унікальній художній формі нею відтворено віковий духовний досвід людства.

The collection of Khmelnytsky regional Art Museum includes works of Maria Oksentiivna Pryimachenko (1909–1997), who is the prizewinner of T. G. Shevchenko's Republican reward, People's Artist of Ukraine and deserved artist. One part of the collection is reproduced in this edition, which is devoted to the hundredth anniversary from the birth of outstanding Ukrainian woman.

Mythical and poetical perception of reality, which is characteristic feature of our mentality, reflected in her paintings brightly and powerfully. The imagination of Maria Oksentiivna gave us wonderful strange animals such as chaplun (because it walks like heron), liakaha (an animal which frightens), a donkey, who can pierce turquoise hard surface with its magical eye, bird-animal, who does not know where to go-forward or backward; unknown flowers, fruit, for example, 'Ukrainian blue, blue bananas' on sunny background.

Almost everybody could hear voices of frogs close to Storage Lake in summer evening. First, they are quiet and we can hear separate solos, then they become louder. Harmonious singing of the choir sometimes changes by noisy exclamations as if someone strange or

too respected broke the stillness of frogs' kingdom. In one of the paintings, we can see a real dandy who seems to come down from the throne to salute his citizenship. He is wearing festive yellow shirt with bright flowers on it, queer crown-cap, and on his back paws there are patterned socks. In his forelegs with bright manicure, he holds green frog, who is his fiancée. The creation of this specimen of humour and wit was inspired by frogs' concert in warm evening summer time on the alder-tree banks of the stream, which flows past pryimachenkivsky farmstead

Ordinary peasant woman, invalid from childhood, who lived in her native Bolotnia without going away all her life, and without having art education, created paintings, which are admired all over Ukraine and abroad. She stood out among other artists not only for mastery to work with brush, but for natural sensation of colour, its symbolic meaning, and finally bright individual form of images.

It is difficult to overestimate the contribution of Maria Oksentiivna to modern fine arts, because she reproduced age spiritual experience of humanity in unique form of art.

• Репродуковані твори

1. Куропатиця подружила з вовчицею. 1977
2. Ваня гада ізпіймав... 1983
3. Це чудо хоче йти вперед,
а його зад тягне назад. 1983
4. Жаб'ячий цар... 1988
5. Українські банани, сині, сині... 1988
6. Ведмеді захотіли меду... 1989
7. Видра рукавиці наділа... 1989
8. Довгохвоста видра... 1989
9. Лісова кішка. 1989
10. У Києві мої чайки гуляють... 1989
11. Осел. 1992
12. Мавпочка зловила рибу. 1993

На обкладинці: Двоголова леваха. 1990

Папір, гуаш. 51 × 73 см

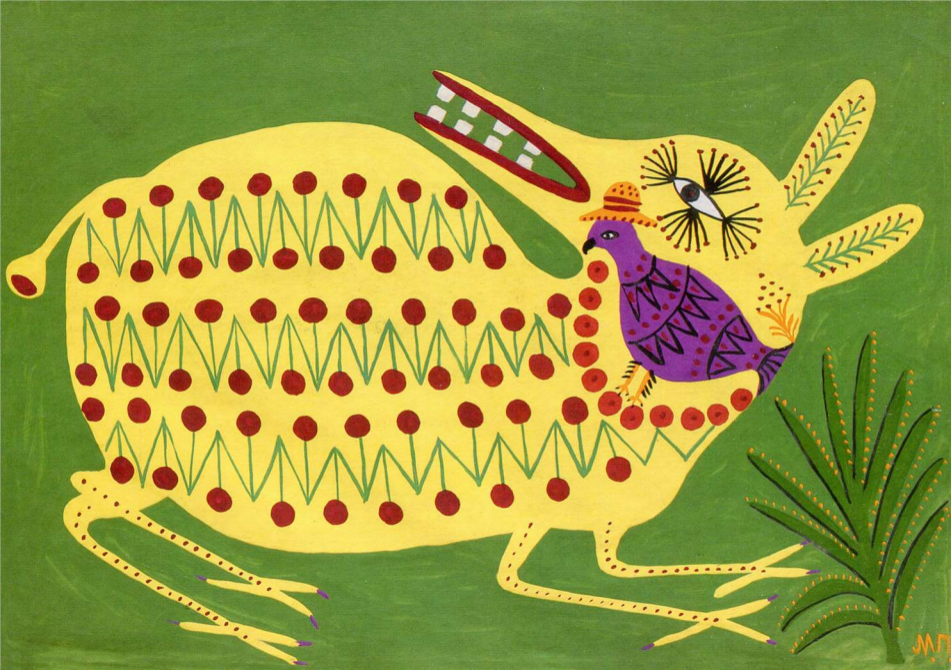
• List of reproductions

1. Partridge made friends with she-wolf. 1977
2. Vania caught the reptile 1983
3. This strange animal wants to go forward
but its back part pulls it backward. 1983
4. Frogs' czar 1988
5. Ukrainian bananas are blue, blue 1988
6. Bears wanted honey 1989
7. The otter put the mittens 1989
8. Long-tailed otter 1989
9. Forest cat. 1989
10. My sea gulls fly in Kyiv 1989
11. Donkey. 1992
12. Monkey caught a fish. 1993

On the cover: Two-headed levaha. 1990

Paper, gouache. 51 × 73 cm

1. Марія Приймаченко
Куропатиця подружила з вовчицею. 1977
Папір, гуаш. 62 × 86 см
Хмельницький обласний художній музей
Фото: Анатолій Іванов

Maria Pryimachenko
Partridge made friends with she-wolf. 1977
Paper, gouache. 62 × 86 cm
Khmelnitsky regional Art Museum
Photo: Anatolii Ivanov

2. Марія Приймаченко

*Ваня гада ізпіймав й загнуздав, і відпочити не дав;
зупинився у горосі, нема гада й досі.* 1983

Папір, гуаш. 61 × 85,6 см

Хмельницький обласний художній музей

Фото: Анатолій Іванов

Maria Pryimachenko

*Vania caught the reptile, exhausted it, did not allow it to rest; and when he stopped in
peas the reptile disappeared and did not come back.* 1983

Paper, gouache. 61 × 85.6 cm

Khmel'nitsky regional Art Museum

Photo: Anatolii Ivanov

3. Марія Приймаченко

Це чудо хоче йти вперед, а його зад тягне назад. 1983

Папір, гуаш. 62 × 87,5 см

Хмельницький обласний художній музей

Фото: Анатолій Іванов

Maria Pryimachenko

This strange animal wants to go forward but its back part pulls it backward. 1983

Paper, gouache. 62 × 87.5 cm

Khmel'nitsky regional Art Museum

Photo: Anatolii Ivanov

MAN

4. Марія Приймаченко

Жаб'ячий цар всі жаби збирає, головну жабу вибирає і наказ дає. 1988

Папір, гуаш. 62,5 × 85 см

Хмельницький обласний художній музей

Фото: Анатолій Іванов

Maria Pryimachenko

Frogs' czar gets all frogs together, chooses the main frog and promulgates an order. 1988

Paper, gouache. 62.5 × 85 cm

Khmel'nitsky regional Art Museum

Photo: Anatolii Ivanov.

M. P.

5. Марія Приймаченко

*Українські банани сині, сині, нехай родяться дочки й сини у хороших жінок,
які можуть виховати. 1988*

Папір, гуаш. 60 × 86 см

Хмельницький обласний художній музей

Фото: Анатолій Іванов

Maria Pryimachenko

*Ukrainian bananas are blue, blue, let good women, who can bring up,
bear daughters and sons.*

Paper, gouache. 60 × 86 cm

Khmel'nitsky regional Art Museum

Photo: Anatolii Ivanov

6. Марія Приймаченко

*Ведмеді захотіли меду, а бджоли як нажалили, черепа поопухали, десятком наказали:
«Не йдіть красти, бо крадене боком вилазить».* 1989

Папір, гуаш. 61 × 85,5 см

Хмельницький обласний художній музей

Фото: Анатолій Іванов

Maria Pryimachenko

*Bears wanted honey, but when bees stung them and their skulls swelled, they warned
everybody not to steel because stolen things bring bad luck.* 1989

Paper, gouache. 61 × 85.5 cm

Khmel'nitsky regional Art Museum

Photo: Anatolii Ivanov

7. Марія Приймаченко

Видра рукавиці наділа на лапи і не бачить, що весна; сонечко світить, все оживає, а вона нічого не розуміє. 1989

Папір, гуаш. 61 × 86,2 см

Хмельницький обласний художній музей

Фото: Анатолій Іванов

Maria Pryimachenko

The otter put the mittens on her paws and did not see that it is spring; the sun shines, the nature comes back to life, but the otter does not understand anything. 1989

Paper, gouache. 61 × 86.2 cm

Khmelnitsky regional Art Museum

Photo: Anatolii Ivanov

8. Марія Приймаченко

*Довгохвоста видра залізла у горох, думає, що вона утрюх.
А вона сама і нікого нема.* 1989

Папір, гуаш. 61 × 86,2 см

Хмельницький обласний художній музей

Фото: Анатолій Іванов

Maria Pryimachenko

Long-tailed otter got into peas and thinks that there three of them. 1989

Paper, gouache. 61 × 86.2 cm

Khmel'nitsky regional Art Museum

Photo: Anatolii Ivanov

9. Марія Приймаченко

Лісова кішка. 1989

Папір, гуаш. 61 × 86,2 см

Хмельницький обласний художній музей

Фото: Анатолій Іванов

Maria Pryimachenko

Forest cat. 1989

Paper, gouache. 61 × 86.2 cm

Khmel'nitsky regional Art Museum

Photo: Anatolii Ivanov

10. Марія Приймаченко

У Києві мої чайки гуляють на Дніпрі, красуються каштанами. 1989

Папір, гуаш. 61 × 89,5 см

Хмельницький обласний художній музей

Фото: Анатолій Іванов

Maria Pryimachenko

My sea gulls fly over the Dnipro in Kyiv and admire chestnut trees. 1989

Paper, gouache. 61 × 89.5 cm

Khmel'nitsky regional Art Museum

Photo: Anatolii Ivanov

11. Марія Приймаченко

Осел. 1992

Папір, гуаш. 50,5 × 73,5 см

Хмельницький обласний художній музей

Фото: Анатолій Іванов

Maria Pryimachenko

Donkey. 1992

Paper, gouache. 50.5 × 73.5 cm

Khmelnytsky regional Art Museum

Photo: Anatolii Ivanov

12. Марія Приймаченко

Мавпочка зловила рибу. 1993

Папір, гуаш. 51 × 73 см

Хмельницький обласний художній музей

Фото: Анатолій Іванов

Maria Pryimachenko

Monkey caught a fish. 1993

Paper, gouache. 51 × 73 cm

Khmel'nitsky regional Art Museum

Photo: Anatolii Ivanov

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ХУДОЖНИЙ МУЗЕЙ

29000, м. Хмельницький, вул. Проскурівська, 47;

тел./факс: (0382) 65-61-15;

e-mail: museum.kh@gmail.com www.artmuseum.km.ua

Комплект — 12 листівок

Текст, укладання — Г. Гірник

Дизайн — Л. Тимофєєва

Світлини — А. Іванов